

A HALÁL KULCSAI.

Dícséretet nyert elbeszélés.

*Kezemben tartom a Halál Kulcsait...
Apokalipszis I. 18.*

AZ ESTI autóbusz érkezése mindig élményt jelentett a «Sport-hotel» nyaralóinak, főleg szeptemberben, amikor az eseménytelen napok kíváncsivá teszik a legzárkózottabb embert is. A szálloda ablakaiból a völgyre lehetett látni s a gyerekek minden nap azért versenyeztek, hogy ki veszi észre először a láthatatlan szerpentin elején felbukkanó autóbusz lámpáját, mely szeszélyes keringésével a szentjánosbogár céltalan útjaira emlékeztetett. A távoli városokban hagyott élet szimboluma volt ez a lámpa: az apát jelentette, aki ajándékokkal megrakodva érkezik, a férjet, akit szeretettel vagy unt arccal várnak, a levelet, melytől oly sokat remélünk s mely csak akkor jelent valamit, ha nem jön meg, s a mindennapi ujságot, háborúk, földrengések és gyilkosságok megszokott híreivel. Olyan volt ez a magányos szálloda itt a hegyek között, mint a sejt, mely él ugyan, de élete a szív lüktetésétől és a vér szüntelen keringésétől függ.

Az esti csendben, mely az őszi napokban szinte bántó volt, már messziről hallani lehetett a motor bűgását, majd hirtelen éles fény-sugár csapódott a várakozók szemébe s amikor vakságukból magukhoz tértek, az autóbusz már a feljáró előtt állt, remegve és gőzölögve, mint egy megfélekezett állat. Egyetlen utast hozott, egy középkorú, fekete pelerines férfit, aki tétova zavarral állt néhány pillanatra a kíváncsi csoport előtt, a reflektor kíméletlen fényében, majd a szálloda portásának kíséretében belépett a hallba. Beírta személyi adatait az eléje tett könyvbe; mikor a *foglalkozás* rovathoz ért, keze egy pillanatra megállt, tekintete végigsuhant a tiroli motívumokkal díszített falon s szinte észrevehetetlen megtorpanás után a határozatlan fogalmú *magánzó* szót írta le. Két hétig akar itt maradni, esetleg tovább, különös igénye nincs, egy csendes és egyszerű szobát kér. Folyékonyan beszélt németül, csak hangjának alig észrevehető remegése és tekintetének félszége árulta el, hogy idegen, aki ösztönösen érzi elszigeteltségét. Mihelyt magára maradt szobájában, mely világos bútoraival és hatalmas ablakával megnyugtatólag hatott, arcának zavartsága eltűnt s a tükörből egy öntudatos, kissé fáradt tekintet meredt rá, melytől hirtelen elfordult, mintha más irányt akart volna adni gondolatainak. Kicsomagolta ruháit: egy sötétszürke öltönyt, mely láthatólag egyenesen a szabótól került bőröndjébe, s egy fekete, kissé viseltes kabátot a hozzávaló csíkos nadrággal; a magávalhozott

könyveket az éjjeli szekrényre helyezte, kivéve a Breviárium őszi kötetét; ezt ösztönös mozdulattal kabátzsebébe süllyesztette, mintha idegen tekintetektől akarná elrejtteni. Aztán érdeklődve nézett körül szobájában, a közepén álló asztalkát odább tolta, a virágállványt az ajtó melletti sarokba helyezte s néhány perc alatt teljesen átalakította a szobát egyéni ízlése szerint. Vannak emberek, akik minden környezetbe beilleszkednek, mintha évek óta ott élnének; titokzatos ösztön vezeti őket, mely ismerős jelleget kölcsönöz a környékező tárgyakkal s megváltoztatja ridegségüket.

Csengetett s a vacsorát kérte. A pincér meglepődve nézte a szobában végbement változásokat s az új vendéget, aki a nyitott ablaknál állva az esti tájat szemlélte. A távoli hegycsúcsok komoran és fenyegetően meredtek a magasba, az égből az éjszaka nagy hullámokban ömlött alá, ellepve az erdőket s az utakat. A földszinti ebédlő egyhangú zúgása időnkint elhalkult, majd ismét felerősödött, mintha valaki az ablakokat kinyitotta volna. Fázósan összerázkódott, leült az asztalhoz s gépiesen enni kezdett. Volt valami brutális az arc kifejezésében s mozdulataiban, ami legjobban őt lepte volna meg, ha véletlenül az asztal felett függő tükörbe néz. Előregörnyedt, mint az aggastyánok, a szalvéta lecsúszott térdéről s balkeze élettelenül csüngött az asztal alatt. A pincér gyümölcsöt hozott, megkérdezte hogy nem parancsol-e valamit s eltávozott. Amint az előtte levő szőlőfürtöt nézte, talán valami véletlen ráemlékezés hatása alatt a kolostori ebédlőben érezte magát, abban az ebédlőben, mely húsz éven át mindennap háromszor fogadta be s melyet most örökre elhagyott. Arra gondolt, hogy ott róla beszélnek, az aposztata papról, szánakozva vagy megvetéssel s ő egy idegen országban egyedül ül egy szállodai szobában, érthetetlenül szemlélve elmúlt életét. «Nem tehettem másként, ez volt az egyetlen megoldás. Nem tudtam volna egy percig sem hitetlenül s érzéketlenül ottmaradni. Nem akartam magamat ámitani s másokat még kevésbbé. Azt mondták, hogy vissza fogok menni. Soha!» Lent egy nő nevetett, erőltetve és bántóan, szófoszlányok jöttek a vendég szobájába, valahol egy ajtó csapódott be, de ő semmit sem hallott, körülötte megszűnt az idő és a tér, nem érdekelte semmi külső esemény. «Azt mondták, hogy vissza fogok menni.» Ledobta magáról ruháit, leoltotta a villanyt s úgy menekült az ágyba, mintha kriptába feküdne be. Az elmúlt napok eseményei rohamosan növekvő összevisszaságba bogozódtak, már nem emlékezett semmire s nem értett semmit, csak a lepedő enyhítő hűvösségét érezte. A villanykörte fénye néhány pillanatig még forgott fejében, mint valami különös tüzijáték, majd hirtelen kialudt s ő elmerült az öntudatlanság szédítő örvényében.

Másnap hajnalban ébredt fel, mint évtizedek óta. Életének sorsdöntő belső változását a test gépies törvényei nem követték, a meg-

szokás erősebbnek mutatkozott minden lelki válságnál. Az álom és az ébredés között, az öntudatot megelőző időtlen pillanatban ajkai a megszokott reggeli fohászzkodást kezdték mormolni: *Deus, Deus meus, ad te luce vigilo. In nomine Patris qui me creavit . . .*, de amikor a kereszttetésre került a sor, zavartan s mintegy szégyenkezve önmaga előtt, megtorpant. A halálhoz hasonló mély álom után összetörtnek érezte magát s tagjainak csontigérő, tompa fáradságát még fokozta a szokatlan levegő, mely itt a hegyek között az első napokban elszedíti a városi embert. A szobában félhomály volt, a köd szinte benyomult, belepve a falakat s a bútorokat. Szomorú eső esett, alig hallhatóan, mintha az őszi levelek zizegnének a parki fákon. A tegnapi tájból most semmitem látszott, párás, tejszerű anyag töltött be mindent s teljesen elzárta a szállodát a külvilágtól. Lent, a bejárat fölött egy lámpa égett, hasztalanul küzködve a mindjobban sűrűsödő köddel, mely alattomos támadásaival már elfoglalta a kiálló párkányokat, a balkonok erődítményszerű vonalát s most végső rohamra indul az ellenséget jelző halovány lámpafény ellen.

Öltözködni kezdett, sietve, mint aki elkésett. Bizonytalan mozdulatai elárulták, hogy gyakorlatlan a gallér bekapcsolásában s a nyakendőkötésben: hiába ellenőrizte kezének munkáját a tükörben, a szokatlan látvány végül teljesen megzavarta s meg kellett elégednie egy csomóval, mely ferdén tapadt a gallér pereméhez. Érdeklődve nézegette magát, mintha egy idegennel állna szemközt, akit valahol, valamikor már látott s most nem tudja, köszönjön-e, mintha megismerné, vagy egyszerűen keresztül nézve rajta, észrevétlenül haladjon el mellette. Sötétbarna haja egészen beárnyékolta homlokát, mely alól két tágranyílt, különös fényű szem vizsgálta tükörbeli mását: arcának fáradt vonásait, összeszorított ajkait, kissé előreugró állát, mely merevvé tette a különben szelíd arcot s pillanatokig majdnem durva kifejezést kölcsönzött neki. Alakját még megnövelte a fekete öltöny, válla előrehajolt egy láthatatlan teher súlya alatt, úgy hogy az egész alak szinte egybefolyt tükörbeli másával és a homállal, mely egy fokkal sötétebb és mozdulatlanabb volt, mint az ablakig érő köd. Körülötte minden néma volt, a szálloda vendégei aludtak, mint a halottak, csak az eső türelmes zizegése és a nyugtalanul áramló ködtömeg jelezte az életet. Kinyitotta az ablakot s hirtelen kedve támadt kimenni, elmerülni a ködben. Az emeleti folyosón senki sem tartózkodott, csak a lépcsőn lemenet ütközött egy szolgálóba, aki anyyira elcsodálkozott a korai felkelőn, hogy köszönni is elfelejtett. Amint kilépett a szállodából, az arcára hulló apró cseppek és a fanyar őszi levegő egészen felüditették. «Nem térek le, nehogy eltévedjek», mondta magában s gyors léptekkel elindult az olajtól fénylő úton, melyet kétoldalt fiatal fák szegélyeztek. Mintha felszabadult volna a napokig tartó nyomás alól, a mozgás megnyugtatta idegeit s elterelte figyelmét önmagáról. Úgy tetszett neki, mintha a körülötte levő anyag

szétfoszlott volna, hogy egy nem tapintható szellemi világ maradjon csak számára, melyben egy árnyék bolyong: ő maga. Mit keresett? Semmit. És mégis az volt az érzése, hogy határozott cél felé halad ezen a szelíden lejtő, állandó fordulatokkal megszakított úton. Olykor megállt egy pillanatig, körülnézett, mintha valamit keresne, de csak a lábánál levő fénylő földet látta és a legközelebbi fa ágazatát s az volt az érzése, hogy egy toronyban van, melyet mindjobban körülzár a köd, hogy végül is teljesen elnyelje.

Amikor két óra múlva visszatért a szállodába, mintha teljesen kicserélődött volna. A szomorú őszi idő enyhítőleg hatott idegeire, szorongó nyugtalansága megszűnt s egy különös szédület megszabadította azoktól a gondolatoktól, melyek néhány hét óta minduntalan elébe tolultak s az utolsó napok érthetetlennek látszó forgatagában tetté kristályosodtak ki. Az volt az érzése, hogy kilépett önmagából s most semmi sem köti régi énjéhez, mely csak annyira érdekelte, mint egy levetett ruha. Könyvet vett elő, Baring *Friday's Business*-ét s az asztali lámpa fényénél olvasni kezdett. Egykori szerzetestársai nagyon meglepődtek volna, ha most látják: nyugodtan és megelégedett tekintettel hajolt könyve fölé, mint egy gyerek, aki mindennapi leckéjét elvégezve az esti csendben elmerül képeskönyve színes lapjaiban. Vagy talán a végső fellobbanás előtti fekete szélcsend vette körül s nyugtatta meg, mint a haldoklót az agóniát megelőző pillanatnyi jólét. Az órák észrevétlenül multak, a szálloda vendégei szobájukban unatkoztak vagy a hallban beszélgettek, kint változatlanul esett, a köd úgy lebegett a tájon, mint a temetési tömjén, lent a völgyben emberek dolgoztak, valahol Angelus-t imádkoztak a szerzetesek, de ő nyugodtan ült szobájának magányában, elmerülve egy regény különös meséjébe.

Délután fojtogatni kezdte az egyedüllét. Idegesen lökte el magát a könyvet s járkalni kezdett szobájában, majd mintha eszébe jutott volna valami alkalmas megoldás, lesietett a hallba. Talán egy emberi tekintet után vágyott, vagy beszélni szeretett volna valakivel, az első jöttmenttel, aki meghallgatná. De a hall majdnem üres volt; egy távoli sarokban két idősebb hölgy olvasta a reggeli ujságokat, a szomszédos asztalnál egy kisleány játszadozott csendesen, míg nőrsze a képeslapokat nézegette. Leült az ablak mellett egy karosszékbe s fejét az üveghez nyomva az esőcseppeket figyelte, amint sietősen folynak le, végtelen egyhangúsággal. Olyan csend volt, hogy hallani lehetett az esőcsatorna gépiesnek tetsző, olykor megszakadó kopogását, mely csaknem elaltatta. Egy szolga haladt el mellette s egy pillanatig arra gondolt, hogy megállítja s beszélgetni kezd vele, az időről vagy bármiről, de az az érzése támadt, hogy akarata megbénult s nem telsesíti gondolatának parancsszavát. Az ember eltűnt egy oszlop mögött s ő megint visszaesett az előbbi letargiához hasonló állapotba, mely érthetetlen félelemmel töltötte el. «Holnap elutazom»,

mondotta, halkán, mintegy önmagát bátorítva, «hacsak az idő meg nem változik». Azért jött ide, hogy számot vessen elmúlt életével, hogy véglegesen tisztázza önmagával szemben ezeket a kigyó-szerűen körécsavarodó problémákat s most ez a szabadítóként várt egyedüllét, az eső s a köd minden menekülési kísérletet elzárnak előle. Valaki bekapcsolta a rádiót s a zene, mely simogatónan vette körül, elszakította gondolataitól; de érezte, hogy ez a varázslat is csak percekig fog tartani, hogy azután megint alámerüljön kuszált életének szomorú örvényeibe. Az esőcsatorna monoton kopogása elhalkult, majd teljesen megszűnt, s körülötte mindent a hegedű hangja töltött be, mélyen, mintha a föld alól jönne, megsűrve és különös visszhangot keltve a sötétedő teremben. Minden erejével azon volt, hogy teljesen átadja magát a zene által felidézett érzésnek s átlépjen egy másik világba, mely az ópiumszívó álmához hasonló. De valami távoli, homályos, mozdulatlan kopogás visszatartotta, s most elindult feléje rohamosan növekvő zúgással, hogy visszarántsa érzékeinek világába: az eső csapdosta a földigérő hatalmas ablakot.

Délután öt óra volt. Tegnap ilyenkor a salzburgi állomás éttermében ült s a csatlakozó vonatot várta, türelmetlenül, mint akinek nagyon sietős a dolga s minden perc helyrehozhatatlan veszteséget jelent. Egy nappal azelőtt, ugyanebben az órában a házfőnök szobájában állott s nyugodt hangon jelentette be, hogy elhagyja a rendet, mert elvesztette hivatását és hitét. Ezt a percet sohasem fogja elfelejteni. Olyan közel álltak egymáshoz, hogy a leomló két reverenda csaknem összeért s mindegyikük a saját arcát láthatta a másik szemében. «Nincs hatalmamban önt visszatartani. Ha nyugtalannak látnám, talán megkísérelném lebeszélni szándékáról. De ez a lélektelen fásultság rosszabb a káromlásnál is, mert abban még ott van az Isten neve, de ahová ön zuhant, az a leghidegebb pokol. Főtisztelendő úr eltávozhat, de vissza fog térni, mert bárhova megy, bármit csinál, mindig magával fog vonszolni valamit, amitől nem lehet megszabadulni...» Nem válaszolt semmit, meghajtotta magát anélkül hogy kezetfogtak volna s eltávozott. Mintha tisztán hallaná lépteinek kongását a kövel borított, árkádos folyosón, melynek fehérsége összefolyik Ferenc József márványszobrának színével a salzburgi állomás étkezőjében s az ablakra tapadó köddel. Mit keres itt, kire vár? Az előbbi letargiás állapotot most az unalom foglalta el, céltalannak látta egész életét s az eljövendő évek olyan síváraknak tündek fel, hogy majdnem feljajdult. A mozdulatlanság és a magány érzete mázsás teherként nehezedett rá, melyet képtelen volt lehengetíteni s amely tompa érzéketlenséggel mindjobban kifulladásztotta. Fel akart állni, beszélni szeretett volna valakivel, de képtelen volt megmozdulni, mint mikor az ember álmában szaladni akar, vagy valamit megragadni, de minden erőfeszítése meddő. Időtlen percek teltek el, míg

végül megmaradt erejét összeszedve megmozdult, felállt s mintha alvajáró lenne, felment szobájába.

Tíz perccel később kilépett a szálloda kapuján. Széles kalapja majdnem teljesen elrejtette arcát, pelerinjét fázósan magához húzta, balkezében bot volt, melyre menetközben féltetének súlyával rádőlt, mintha szédülne. Az eső csaknem elállt, de a köd változatlanul beborított mindent s elzárta az utakat. Hűvös szél támadt, felborzolva halántéka körül a hajfürtöket s arra kényszerítve őt, hogy kabátjának gallérját felhajtsa. Lépteit előtt egy láthatatlan madár szállt fel ijedten, valahol egy kutya vonított, de ő semmivel sem törődve vágott át a parkon a kocsit felé. Kint meggyorsította lépteit, mintha valaki üldöznék, majd futni kezdett az olajos úton, mely fémszerűen csengett lábai alatt. A verejtékcseppek, melyek arcát ellepték, végigfolytak nyakán s a hideg ellenére olyan forróság borította el, hogy kigombolta kabátját, mely most elnyulva lebegett az erősödő szélben. Tudta, hogy legfeljebb egy félóra óta megy itt az úton s mégis az volt az érzése, mintha hajnal óta bolyongana. Ijedten állt meg, mert lába egy kilométerköbe ütközött; lehajolt s a felírást akarta kibetűzni, de a homály megakadályozta.

Hatalmas csend feküdt a tájon. Folytatta útját, de úgy érezte, mintha küzdenie kellene a köddel, mint az úszónak az árral szemben, mely ellenállhatatlanul vonszolja áldozatát. Majd rögtön utána azt képzelte, hogy nem is halad előre, hanem egyhelyben topog órák óta. A valóság az volt, hogy szinte futott. A fáradtság megtörte tagjait, egy pillanatig arra gondolt, hogy legjobb lenne leülni egy útjelző kőre s megpihenni egy kicsit, de egy ellentétes érzés legyőzte megtorpanását s megint előre lendítette. Az út emelkedni kezdett, először szelíden, majd erősebben, de ő konokul haladt tovább, mint az üzőtt vad. Már nem tudta, hogy ő akarta-e ezt a titokzatos kirándulást, vagy egy nálánál erősebb hatalom kényszerítette rá, csak futott lihegve. Haja csapzottan hullt homlokára, inge teljesen hozzátapadt forró hátához s annyira remegett egész testében, hogy kénytelen volt megállni s egy fának támaszkodni. Vad, pánikszerű félelem fogta el, torkából rekedt kiáltás tört elő s pillanatokig visszhangzott a sűrű ködben. Majd megriadva saját hangjától, ismét felordított, de hangját elnyelte az éjszaka tátongó szája. A fa, melyhez támaszkodott, nyirkos tapintású volt, az ősz már leszedte lombjait, de ő mégis bizalommal karolta át, mint az egyetlen élőlényt a renetegben. Minden ember király a magányban s mégis örömmel cserélné el sorsát a legutolsó kolduséval, akit valaki kezénél fogva vezet.

Órák multak el, de ő mozdulatlanul állott, mintha lábai megmerevedtek volna. Rettegése megszűnt, lassankint magához tért, csak a feje zúgott vadul s a lábai remegtek. Tudatának legmélyén arra gondolt, hogy vissza kellene térnie a szállodába, de rögtön eldobta

magától ezt a gondolatot, mint megvalósíthatatlant. Különben is, nincs oka a félelemre, hiszen *egy pillanat óta valaki mellette áll*, egy magas termetű, hasonló korú férfi. Nem látja tisztán az arcát, egyik szemére mintha vak lenne, a homlokát egy éktelen sebhely torzítja el. Egy ilyen sötét, valószínűtlenül néma éjszakában két ember csak segíthet egymásnak, bármennyire idegenek is. Megindultak az úton, de csakhamar átvágtak egy mellékösvényre, mely meredeken haladt felfelé. Hosszú ideig szótlánul haladtak egymás mögött, csak társának lihegését érezte a nyakán s a léptei nyomán csikorgó kavicsok nesztét hallotta. Egyszerre, minden bevezetés nélkül az idegen megszólalt:

— Különös éjszaka, ugye?

— Ahogy vesszük — válaszolja —, én sétálni jöttem, elfáradtam a sok munkában s azt hiszem, hogy eltévedtem. Nem tudná megmondani, hogy melyik út vezet a kolostorhoz? Későre jár az idő s bizonyára aggdóznak értem.

Válasz helyett az idegen férfi csendesén nevetni kezdett s hozzáhajolva megérintette az arcát. Olyan fagyos volt a keze, hogy a pap megborzongott s kabátját maga köré akarta csavarni. Megleپődvé vette észre, hogy a pelerin nincs rajta, de nem szólt egy szót sem, mintha eszébe jutott volna valami. Meggyorsította lépteit s várta, hogy társa ismét megszólal.

— De hiszen ön a szállodából jött; követtem az egész úton, hallottam a kiáltását s nem értem, hogy mit akar most azzal a kolostorral. A kolostor nagyon messze van, kedves barátom, s most késő éjjel van, be sem engednék.

Fojtott hangon beszélt s volt valami gúnyos árnyalat hangjában, ami bántotta a másikat, de nem mert visszavágni, mert félt, hogy egyedül hagyja itt a hegyek között az éjszakában. Az volt az érzése, hogy már látta valahol ezt az alakot, de emlékezőtehetsége csődött mondott. Az idegen ismét megszólalt, ezúttal egészen közel hajolva hozzá:

— Miért akar engem megtéveszteni, kedves barátom. Ön nem a kolostorba indult, ön megszökött onnan. *Nincs hatalmamban önt visszatartani. Ha nyugtalanak látnám, talán megkísérelném lebeszélni szándékáról. De ez a lélektelen fásultság rosszabb a káromlásnál is, mert abban még ott van az Isten neve, de ahová ön zuhant, az a leghidegebb pokol.*

Alig mozgatta ajkait s a papnak mégis úgy tűnt fel, mintha üvöltene. A szavak ismerősek voltak, de nem volt képes felfogni értelmüket, csak a folyton erősödő hangot hallotta s megmagyarázhatatlan félelme támadt az idegennel szemben, aki hirtelen mozdulattal eléje lépett s elvágta az útját. Egy pillanatig arra gondolt, hogy bemenekül a fák közé a sötétségbe, de szegényérzés fogta el s hihetetlen erőfeszítés árán kiegyenesedett, karjait keresztbefonta s egész testében remegve társa szemébe nézett. A nagypénteki szertartás alatt

énekelt kérdés tolult ajkaira s magára alkalmazva, káromló hangon, gúnyosan kérdezte :

— Quid feci tibi aut in quo contristavi te?

De az idegen néma maradt, kezeit a pap vállára tette s arra kényszerítette őt, hogy térdeivel a földet érintse. De ez testének egész súlyával hirtelenül rávetette magát, mintha meg akarná fojtani. Csak a sötétségbe ütközött, társa nem volt sehol.

Most megint csend lett körülötte és benne. Nem tudta, hogy hol van, hogyan került ide, mit keres éjnek idején egy ismeretlen helyen s talán önmagára sem emlékezett. Agyában minden összekavarodott, érzékszervei megbénultak, kiáltani akart, de csak artikulálatlan hangok törtek ki belőle. A pánikszerű félelem, mely az éj kezdetén elfogta, most teljesen hatalmába ejtette. A köd csaknem szétfoslott, a hegyek mögül most kelt a hold, vak arcával megvilágítva az eget és a látóhatár szélét. Csend volt, csak lépteinek zaja hallatszott, mintha nagyon távolból jönne valaki, majd erősödni kezdett s félelmetes dübörgéssé változott, mely betöltötte az eget és a földet. Féelme és szenvedése meghaladtak minden emberi mértéket s szinte természetfeletti méreteket öltöttek. Ő maga mintha megsemmisült volna, egy ismeretlen erő vette körül s taszította előre.

A távolban, valamivel magasabban, mint ahol most állt, hatalmas szálfákból összetákolt építményt látott, mely messziről, a hold kísérteties fényében óriási állat csontvázának látszott s valójában egy síugrósánc volt a hozzátartozó lépcsős emelvényvel. Az út lassan kanyargott felfelé, de ő nekivágott az erdőnek, hogy hamarabb érjen oda. Kalapját régen elvesztette, kigombolt gallérja félrecsúszott, arcát az ágak véresre sebeztek, de ő már nem érzett semmit, a szenvedés és fájdalom emberi fogalma megszűnt számára, csak féelme növekedett és a szíve zakatolt veszetten. Elérte a sáncot s minden erejét összeszedve felmászott a lépcsőköön, majd a magasban megállt. Nem látta a csillagokat, melyek érzéketlenül szemlélték őt, se a hegy derekában meghúzódó fehér szállodát. Nem érdekelte semmi, behunyta szemét, egy pillanatra hátratántorodott, majd ellökve magát a korláttól, hang nélkül ugrott le a mélységbe. Talán az élet és a halál mesgyéjén magához tért zuhanásában s feltűnt előtte a mindent megbocsájtó Kereszt, de ez Annak a titka marad, aki az Élet és Halál kulcsait tartja világokat átfogó kezében.

Just Béla.